

2000a и Христов, 2000б), където тези методи се използват в проблемни ситуации, неизискващи тяхното прилагане. В тези публикации (както и в други подобни изследователски опити, извършвани в Института по демография през последните години и станали повод за спорове и неяснота) методите за оценяване на разстояния между статистически разпределения се прилагат при статистическо изучаване на количествени признаци (в случая - на смъртността и възрастта на населението), което смятам за нецелесъобразно и неправилно.

За съжаление разискването на проблема за оценяване на разстояния между статистически разпределения в литературата и в практиката у нас понякога се смесва с един друг статистически проблем - този за разлагането на прираста на средната аритметична (или по-точно, на разликата между две средни аритметични, както е в общия случай) на два фактора: а) интензивен, изразяващ влиянието на промените в значенията на количествения признак (X_i) и б) екстензивен, изразяващ влиянието на промените в "структурата", т. е. в разпределението на теглата (P_i).

Този втори проблем (за разлагане на прираста на средната аритметична) възниква в случаите, когато изследваното явление се представя чрез количествен признак (признак, чиито значения се изразяват с числа). Обратно, първият проблем (проблемна ситуация) - за сравняване на статистически разпределения, се поставя именно и главно в обратния случай: когато се анализират явления, чиито емпирични характеристики не могат да се представят на числова скала - била тя точкова, интервална или рангова. В тези случаи изследователят няма друга възможност освен да работи с разпределенията (честотите), с които значенията на качествения признак се наблюдават (проявяват, регистрират) емпирично. Тук ще се спра само на този първи проблем. Ще направя опит да покажа, че смесването на двата проблема - за сравняване на статистически разпределения и за разлагане прираста на средната аритметична - може да доведе до двусмислени, а понякога и до неправилни изводи при съдържателната интерпретация на резултатите.

СЪЩНОСТ НА МЕТОДИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА РАЗСТОЯНИЯ МЕЖДУ СТАТИСТИЧЕСКИ РАЗПРЕДЕЛЕНИЯ

Методите за оценяване на разстояния между статистически разпределения са разработени в литературата у нас, а също и в Европа (вкл. в бившите социалистически страни) и САЩ в няколко насоки:

1. В теоретичен план и с приложения в икономиката (Косов, 1975, с. 34-45; Казинец, 1968; Минасян, 1980; Гатев, 1974; Гатев, Дисертация за присъждане...; Цонев, 1985 и др.).